

Aan de gemeenteraad

Onderwerp:

Fysiek toegankelijke stad voor iedereen

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In maart 2020 is het initiatiefvoorstel van mw. A. Kockelkoren (GroenLinks), "Fysiek toegankelijke stad voor iedereen" (20bb3356) ingediend in de gemeenteraad. In het initiatiefvoorstel worden maatregelen voorgesteld om versneld te komen tot een toegankelijke en inclusieve stad. Het document richt zich specifiek op fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte, voorzieningen, woningen en andere gebouwen in Rotterdam. Wij hebben toegezegd om medio 2021 een reactie hierop te geven.

Net als u is het college van mening dat een toegankelijke stad waarin iedereen kan meedoen van groot belang is. De afgelopen jaren is al veel bereikt. Er zijn verbeteringen op het gebied van toegankelijkheid ingezet en hier wordt dagelijks aan gewerkt. Dat leidde er in ieder geval toe dat Rotterdam een van de twaalf gemeenten die door is naar de halve finale in de verkiezing Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland. Deze verkiezing wordt georganiseerd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om meer aandacht te vragen voor het belang van toegankelijkheid.

Maar nog niet alles is goed geregeld. We herkennen dan ook de punten die door u worden genoemd in het initiatiefvoorstel en we betrekken uw suggesties bij de verdere ontwikkelingen. In deze brief lichten we toe op welke manier we dat willen invullen.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Lokale Agenda Toegankelijkheid d.d. 28 januari 2021: hierin wordt de verkenning toegezegd.

- Tussenbericht initiatiefvoorstel Toegankelijke stad voor Iedereen (BS20/01256/20bb014653) dd. 26 oktober 2020: hierin wordt een reactie medio 2021 toegezegd.

Toelichting

Inleiding

In het initiatiefvoorstel “Toegankelijke stad voor iedereen” worden voorstellen gedaan voor het verbeteren van de fysieke toegankelijkheid van de stad.

In januari is de Lokale Agenda Toegankelijkheid (LAT) vastgesteld met input vanuit het hele concern: zowel vanuit het sociale als het fysieke domein en vanuit de dienstverlening. Dit document laat zien hoe er door de gemeente en door andere partijen in de stad wordt gewerkt aan toegankelijkheid voor iedereen. Aanleiding is de ratificatie door Nederland van het “VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap”. In de LAT is aan de hand van 10 thema’s te zien wat de gemeente doet en gaat doen op het gebied van toegankelijkheid. Denk hierbij aan het realiseren van betere toegankelijkheid bij grote buitenruimteprojecten in het kader van vervanging, bij renovatie van sportaccommodaties en bij nieuwe gemeentelijke gebouwen.

Ons college onderschrijft de ambities zoals die worden verwoord in het initiatiefvoorstel en deelt ook de wens om te blijven verbeteren. We hebben daarom een verkenning laten uitvoeren om te bezien waar nog verbeteringen in ons beleid op dit terrein kunnen worden doorgevoerd. Hieronder lichten we aan de hand van de aanbevelingen in uw voorstel toe op welke manier we dat willen invullen.

Toegankelijkheidsloket

In het initiatiefvoorstel wordt gepleit voor een toegankelijkheidsloket waar bewoners, maar ook eigenaren van gebouwen informatie over toegankelijkheid kunnen krijgen en mogelijke oplossingen ter verbetering van toegankelijkheid kunnen melden.

Voor vragen en adviezen voor het verbeteren van de toegankelijkheid van gebouwen kunnen bewoners en gebouweigenaren, maar ook ondernemers, ontwerpers, ontwikkelaars en bouwers kosteloos terecht bij 010Toegankelijk. MKB en horecaondernemers kunnen voor tips en adviezen ook terecht bij MKBToegankelijk.

De gemeente is goed bereikbaar voor vragen, meldingen en klachten over toegankelijkheid. Klachten en meldingen aan de gemeente over toegankelijkheid worden op adequate wijze in ontvangst genomen via de bestaande loketten. Zo zijn er de ‘BuitenBeter’ app¹, het klachtenformulier op de website van de gemeente Rotterdam en het telefoonnummer 14010.

Naast bereikbaarheid is het goed vervolg geven aan de meldingen een aandachtspunt. Het blijkt vaak lastig om klachten snel en goed op te pakken. Soms is onduidelijk wie binnen de

¹ BuitenBeter is een landelijke app, waarmee meldingen over de buitenruimte kunnen worden gedaan. Er kunnen meldingen in diverse categorieën worden gedaan en onder het kopje ‘overige meldingen’ kunnen wensen, klachten en meldingen over toegankelijkheid worden doorgegeven. Er kunnen desgewenst ook foto’s worden bijgevoegd.

gemeentelijke organisatie de 'eigenaar' is van het probleem. Ook kunnen de vele ambities in de buitenruimte concurrerend met elkaar zijn, in zowel prioritaire als in financiële zin. Er wordt daarom bij Stadsontwikkeling een projectmanager aangesteld voor een jaar. Deze projectmanager krijgt als taak om de verantwoordelijkheden en bevoegdheden te verduidelijken en de onderlinge afspraken aan te scherpen. Dit moet leiden tot een vlotter werkproces, waardoor meldingen sneller terechtkomen bij de persoon die een beslissing kan nemen. Op die manier kan er adequater worden gereageerd op meldingen en klachten.

De projectmanager zal in zijn/haar coördinerende rol ook tijdelijk de rol van ambassadeur vervullen naar de eigen organisatie.

Tot slot wordt de projectmanager ingezet om de schakel te versterken tussen de gemeentelijke organisatie en organisaties als 010Toegankelijk (onderdeel van de Brede Raad 010) en de VGR (Vereniging Gehandicaptenorganisaties Rotterdam). Dit zijn organisaties voor en door mensen met een beperking. Zij adviseren bij bouw- en buitenruimteplannen, controleren of deze goed toegankelijk zijn uitgevoerd en doen melding van onveilige en ontoegankelijke situaties. Zo vervullen zij de rol van begeleidingscommissie voor toegankelijkheid.

Toegankelijkheidsambassadeur

Door u wordt ook voorgesteld om een Toegankelijkheidsambassadeur te benoemen, met als doel het perspectief van de Rotterdammer met een beperking beter te belichten. Maar ook een duidelijk aanspreekpunt en meer samenhang binnen de verschillende afdelingen die zich met toegankelijkheid bezighouden.

We onderschrijven deze ambitie en vinden het belangrijk dat toegankelijkheid voldoende aandacht krijgt, zeker ook binnen het fysieke domein. Dit willen we bereiken en versterken door de eerdergenoemde projectmanager, zoals hierboven beschreven. Naar aanleiding van de ervaringen van de projectmanager bekijken we of een toegankelijkheidsambassadeur zoals in het initiatiefvoorstel wordt beschreven, nog nodig is in het vervolgtraject. In dat geval zullen hiervoor structureel middelen moeten worden gevonden in de volgende begroting.

Wij verwachten echter dat de aanstelling van een toegankelijkheidsambassadeur om bouw- en buitenruimteplannen en beleidsplannen te veranderen niet tot de noodzakelijke versnelling zal leiden. Het is noodzakelijk dat bij dergelijke plannen veel afdelingen betrokken zijn. Daarom kunnen de mandaten om plannen aan te passen beter bij de betreffende vakdisciplines blijven.

Promotie en bewustwording van toegankelijkheid zetten we al stevig in via onze LAT. Vanuit het sociale domein wordt dit georganiseerd vanuit het programma Rotterdam Onbeperkt. Bijvoorbeeld door netwerkbijeenkomsten, promotie-activiteiten en 'ervaringsrondes' waarbij werkgevers ervaren hoe het is om met een beperking te werken.

Concernbrede samenwerking

Het programma Rotterdam Onbeperkt is leidend voor het bevorderen van het toegankelijkheidsbeleid in de gemeente Rotterdam. Hierin is het fysieke domein ondervertegenwoordigd geweest. Om elkaar beter te kunnen vinden, komt er meer aandacht voor de samenwerking binnen Rotterdam Onbeperkt.

Met ingang van september 2021 zullen daarom specialisten voor de thema's mobiliteit, wonen, buitenruimte, openbare gebouwen en wonen directer betrokken zijn bij het programma Rotterdam Onbeperkt. Deze deskundigen zijn contactpersoon voor toegankelijkheidsvragen en zijn ook voor hun collega's ambassadeur en vraagbaak op het gebied van toegankelijkheid.

Buitenruimte

Bij nieuwe inrichtingsplannen in het kader van vervanging wordt standaard rekening gehouden met toegankelijkheid: in de zogenaamde IP²-procedure worden (ervarings)-deskundigen en belanghebbenden altijd betrokken.

Daarnaast wordt er via diverse programma's³ extra aandacht besteed aan de toegankelijkheid van de buitenruimte. Denk hierbij aan het aanleggen van de toekomstige Plusroutes en aan de voorgenomen campagne "Houd de lijn vrij", maar ook aan het programma "Rotterdam Loopt", dat de voetganger (en de rolstoeler) centraal stelt. En natuurlijk het recent ondertekende Samenspeelakkoord.

Knelpunten in de Buitenruimte: "Top 10"

We erkennen dat er naast het bovenstaande meer nodig is om de buitenruimte in alle opzichten toegankelijk te maken. Denk aan het veiliger en toegankelijker maken van oversteekplaatsen, het verwijderen van obstakels en het doortrekken van een voetpad. Om ervoor te zorgen dat niet alles hoeft te wachten op de langjarige cyclus van groot onderhoud en vervanging, hebben we besloten om een extra lijst met knelpunten in de buitenruimte samen te stellen en nog dit jaar op te lossen. Hiervoor is een bedrag van € 188.000 uitgetrokken.

Zo zetten we nog een aantal zichtbare stappen in het realiseren van meer toegankelijkheid in de buitenruimte en kunnen we gehoor geven aan een aantal al langer bestaande verzoeken vanuit de samenleving. Als na evaluatie blijkt dat deze aanpak succesvol is, zou kunnen worden overwogen om structureel een bedrag vrij te maken in de begroting, zodat jaarlijks een aantal van dergelijke knelpunten kan worden aangepakt. Dit kan worden gedaan aan de hand van een jaarlijkse "Top 10" van knelpunten, die in overleg met de gebiedsorganisaties en de belangenorganisaties wordt samengesteld.

De al geplande onderhoudsprojecten nog een keer bezien of met geringe aanpassingen (en tegen geringe meerkosten) de toegankelijkheid kan worden verbeterd.

² IP-procedure: procedure om met inspraak van belanghebbenden te komen tot een nieuw inrichtingsplan

³ Zie voor een verklaring van de namen van de programma's de laatste bladzijde

Tijdelijke oplossingen

Er zijn tijdelijke constructies op de markt, zoals opritjes, die flexibel kunnen worden ingezet. Dit zou het traject van aanpassingen ook kunnen versnellen. Aanpassingen die niet meer nodig zijn kunnen zonder hoge kosten worden verwijderd en ergens anders van nut zijn. Stadsbeheer gaat onderzoek doen naar de mogelijkheden en de financiële consequenties hiervan.

Handboek en richtlijnen

De Rotterdamse brochure Toegankelijkheid Gebouwen en Buitenruimte, definitieve versie april 2012, is in 2014 voor de buitenruimte vertaald in de "Rotterdamse Richtlijnen voor een toegankelijke buitenruimte". Het is inderdaad wenselijk deze richtlijnen te actualiseren en aan te scherpen – dit is ook toegezegd in de LAT. Binnen een jaar zal dit worden gerealiseerd. Hierbij worden partijen als VGR en 010Toegankelijk betrokken.

Openbaar Vervoer

In het openbaar vervoer zijn inmiddels alle voertuigen, alle metrostations en ongeveer 95% van de bus- en tramhaltes inmiddels toegankelijk gemaakt. Er zijn goede afspraken tussen de gemeente en de vervoerders voor het laten aansluiten van de perrons op de openbare buitenruimte, met speciale aandacht voor het verloop van geleidelijnen. Er wordt nu nog gewerkt aan de laatste knelpunten.

Gemeentelijk vastgoed

Er is al veel gedaan om het maatschappelijk vastgoed toegankelijk(er) te maken. Verderop noemen we enkele voorbeelden. Dit gebeurde tot nu toe echter niet altijd overal op dezelfde wijze. Uw initiatiefvoorstel is een goede aanleiding om uniform beleid voor toegankelijkheid te formuleren en implementeren, in nauw overleg met de opdrachtgevende beleidsdirecties. Dat heeft geleid tot het volgende.

Nieuwbouw

Voor nieuwbouwopgaven volgend uit bijvoorbeeld de Integrale Huisvestingsplannen (IHP's) zal, voor zover dat nog niet het geval was, voortaan in de opdrachtformulering (de Programma's van Eisen) worden meegenomen dat het gebouw moet voldoen aan de ITS (Internationale Toegankelijkheids-Standaard) en ook opgeleverd moet worden met een ITS-certificaat. Bovendien gaan we elke 5 jaar de bijbehorende herkeuringen laten doen. De ITS-criteria zijn tot stand gekomen in samenwerking met mensen met een beperking en vinden hun basis in de begin jaren '70 opgestelde norm: "Geboden Toegang", later "Handboek voor Toegankelijkheid".

In het algemeen is het toegankelijk bouwen van een nieuw gebouw nauwelijks duurder, als er vanaf het begin van het traject rekening mee wordt gehouden. Hoogstens zijn er wat extra advieskosten en soms een aantal extra m² voor grotere kleed- en toiletruimten.

Voor schoolgebouwen geldt dat deze (juridisch) in eigendom zijn bij de schoolbesturen. Dit betekent dat schoolbesturen zelf beslissen in hoeverre zij openstaan voor een ITS-certificaat. De gemeente zal hierover in gesprek gaan met de schoolbesturen.

In de komende jaren zal het certificeringsproces worden geëvalueerd. Het certificaat is een middel en geen doel op zich. Met de evaluaties zal de meerwaarde van de certificering aangetoond moeten worden.

Renovatie en Restauratie

Voor renovatie-opgaven wordt ernaar gestreefd naar gebouwen zo toegankelijk mogelijk maken, maar een certificaat is niet altijd haalbaar of erg kostbaar. Bij deze opgaven zal een certificaat niet verplicht worden gesteld.

Bestaande bouw

Voor bestaande panden kan in eerste instantie geïnventariseerd worden wat het toegankelijkheidsniveau op dit moment is. Dat is voor de portefeuille Parkeren en voor Sport (gedeeltelijk) al gedaan – zie hieronder. We gaan dit nu voor de Huizen van de Wijk doen.

Vanuit de portefeuille Welzijn is recent de nieuwe “welzijnsopdracht” op de markt gezet. In de opdracht zijn twee prioritaire groepen (ouderen en kwetsbaren) opgenomen voor de Huizen van de Wijk. Deze zijn beperkt toegankelijk. Het toegankelijk maken van deze panden heeft de hoogste prioriteit en daarom doen we hier nu als eerste een inventarisatie. Hiervoor wordt een financiële bijdrage beschikbaar gesteld vanuit het programma Rotterdam Onbeperkt.

Vervolgens wordt bepaald welke Huizen van de Wijk direct aangepakt moeten worden, welke aanpassingen er meegenomen kunnen worden in de Duurzame MJOP's en welke kunnen wachten tot een volgend IHP. Met het aanpassen gaan kosten gepaard waarvoor dekking moet worden gevonden, want een bestaand pand toegankelijker maken, kost uiteraard wel geld. Als na de inventarisatie duidelijk is wat de financiële effecten zijn, zijn wij voornemens dit mee te nemen in de integrale afweging bij de volgende voorjaarsnota.

Voorbeelden van de gemaakte vorderingen

Er wordt al veel gedaan aan de toegankelijkheid van maatschappelijk vastgoed. Voorbeelden:

Sportaccommodaties

Het college heeft op 4 februari 2014 de beleidsregel "Basiseisen toegankelijkheid gemeentelijke binnensportaccommodaties" vastgesteld, om daarmee de toegang tot, en het gebruik van, indoor sportaccommodaties voor mensen met een beperking te vergroten. Deze beleidsregel gaat wat verder dan de ITS-certificering (ITS is vaak gericht op publieke toegankelijkheid en niet persé op gebruik). Voor de nieuwe, grotere sportaccommodaties (sporthallen en zwembaden) staan de beleidsregel én de ITS-certificering in het Programma van Eisen. Wel blijkt in de praktijk dat het niet haalbaar is om alle eisen uit de beleidsregel altijd mee te nemen bij nieuwe accommodaties (soms conflicteren de eisen voor verschillende doelgroepen zelfs). Daar wordt zo pragmatisch mogelijk mee omgegaan.

Tegelijk met het vaststellen van de beleidsregel in 2014 is ook eenmalig budget ter beschikking gesteld. Van dit budget zijn aanpassingen gedaan bij ca. 20 sportaccommodaties en is een subsidie beschikbaar gesteld waarmee sportverenigingen hun eigen accommodaties beter toegankelijk konden maken.

Verenigingen worden nu via de “1/3 regeling”⁴ gestimuleerd om hun eigen accommodatie toegankelijker te maken. In de “1/3 regeling” is opgenomen dat er bij de investeringen aan de accommodatie rekening wordt gehouden met de toegankelijkheid en bruikbaarheid voor mensen met een beperking. Verenigingen wordt geadviseerd om gebruik te maken van de subsidieregeling van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport: “Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties” waarin onder andere een aanvullende subsidie voor investeringen op het gebied van toegankelijkheid mogelijk is.

In opdracht van de gemeente doet het Mulier Instituut onderzoek naar de sportbehoeften van mensen met een beperking en de knelpunten die worden ervaren bij het gebruik van onze accommodaties. Op basis daarvan wordt de beleidsregel mogelijk herzien. De aanleiding voor dit onderzoek is een motie van de VVD (“Sport toegankelijk voor iedereen”, 20bb011105).

Schoolgebouwen

Nieuwe schoolgebouwen voldoen uiteraard aan de nieuwbouweisen uit het Bouwbesluit. Dat betekent dat er rolstoeltoiletten aanwezig zijn en een lift als het gebouw meerdere verdiepingen heeft. Ook wordt rekening gehouden met de zwaarte en wijze van openen van deuren en wordt drempelloos gebouwd. In business cases wordt dit alles geformuleerd als “toegankelijkheid conform Handboek toegankelijkheid”. Het gaat hier om het Handboek voor toegankelijkheid van Maarten Wijk van eind 2012 (7^e druk). Voor scholen voor speciaal onderwijs (bijvoorbeeld Hazelaarweg) wordt uiteraard rekening gehouden met de eisen van de specifieke doelgroep.

Parkeergarages

Stadsbeheer heeft eind 2018 in samenwerking met de VGR (Vereniging van Gehandicaptenorganisaties Rotterdam) een uitgebreide schouw laten uitvoeren van de toegankelijkheid van alle openbare gemeentelijke parkeergarages en P+R-voorzieningen. Daar is een uitgebreide rapportage uit voortgekomen. Waar mogelijk worden de adviezen uit deze rapportage meegenomen bij (groot) onderhoud.

Bouwplannen van particuliere initiatiefnemers

Landelijke bouwregelgeving

De landelijke bouwregelgeving voorziet in een aantal toegankelijkheidsregels, maar we zijn het met u eens dat deze niet voldoende zijn om de toegankelijkheid van gebouwen en de directe omgeving daarvan volledig te garanderen. Ook nieuwe gebouwen zijn niet altijd goed toegankelijk en bruikbaar voor iedereen.

⁴De 1/3 regeling is een financieringsregeling om de kwaliteit van de accommodaties van Rotterdamse breedtesportverenigingen te verbeteren, waarbij maximaal 1/3 subsidie wordt verstrekt, 1/3 lening kan worden verstrekt en 1/3 door de vereniging zelf moet worden gefinancierd.

Actieplan Toegankelijkheid

De Rijksoverheid neemt met het Actieplan Toegankelijkheid voor de Bouw wel maatregelen om de toegankelijkheid van nieuwe gebouwen te verbeteren. Zo wordt de bouwregelgeving op diverse punten aangescherpt. Voor alle nieuwe voor publiek toegankelijke gebouwen wordt in het Bbl ('Besluit bouwen leefomgeving' behorend bij de Omgevingswet), waaraan alle nieuwe bouwplannen moeten voldoen, voorgeschreven dat in ieder geval de hoofdtoegang van het gebouw over een goed toegankelijke drempel dient te beschikken. Behalve voor grotere gebouwen geldt deze eis straks ook voor bijvoorbeeld kleine winkels en restaurants. Er komen ook aanvullende eisen voor de trappen en voor de bereikbaarheid van toegangen van gebouwen vanaf de openbare weg (dus buiten).

Voor aanvullende maatregelen zet de minister van BZK ook in op een vrijwillige richtlijn die in het ontwikkel- en bouwproces kan worden gebruikt om goed toegankelijke woningen en gebouwen te realiseren. Ook wordt door de landelijke overheid actie ondernomen om de kennis en het bewustzijn over goede toegankelijkheid te vergroten. Wij juichen dit toe.

Lokale invloed op bouwplannen

Het is juridisch niet mogelijk om als stad extra eisen te stellen boven op de landelijke bouwregelgeving – ook niet onder de Omgevingswet. Wel is het mogelijk initiatiefnemers te stimuleren hier zoveel mogelijk aandacht aan besteden, en dat doen we dan ook. Hoe vroeger in het planproces, hoe minder het kost om een gebouw toegankelijk te ontwerpen. Er wordt gewezen op de voordelen van toegankelijk bouwen en er worden tips en adviezen gegeven.

Bij Stadsontwikkeling worden zoveel mogelijk kansen benut om initiatiefnemers op nut en noodzaak, én op kansen van goed toegankelijk bouwen te wijzen. Dat betekent dat Bouw- en Woningtoezicht en Gebiedsontwikkeling het onderwerp ter sprake brengen in de fase van het vooroverleg. We onderzoeken of er mogelijkheden zijn om initiatiefnemers nog actiever te stimuleren dan nu al gebeurt.

Ook verwijzen we initiatiefnemers naar ervaren adviseurs, zoals 010Toegankelijk (kosteloos), de Vereniging Gehandicaptenorganisaties Rotterdam (VGR) of commerciële adviesbureaus die gespecialiseerd zijn in toegankelijkheid.

Om onze ambities kracht bij te zetten hebben we besloten de "Vuistregels voor bouwen in Rotterdam" aan te passen en het onderwerp Toegankelijkheid sterker te formuleren. Dit doen we door ook woongebouwen te noemen en niet alleen toegankelijkheid en bereikbaarheid, maar ook bruikbaarheid expliciet te noemen. We verwijzen daarbij naar het beleid zoals dat is vastgesteld in de Lokale Agenda Toegankelijkheid.

Wonen

De gemeente zet sterk in op aanpasbaar (levensloopbestendig) bouwen. Er zijn sinds oktober 2018 twee matchmakers wonen aangesteld, die Rotterdammers met een medische urgentieverklaring aan een woning helpen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met vrijkomende woningen waarin al aanpassingen aanwezig zijn, zodat die zoveel mogelijk hergebruikt kunnen worden. Dit beleid richt zich voornamelijk op rolstoelgebruikers.

In februari 2020 hebben 42 partijen (bouwers, ontwikkelaars, corporaties, zorgorganisaties) het Langer Thuis Akkoord 2020-2025 ondertekend. Hierin zijn ambities opgenomen voor meer woningen en woon(zorg)-concepten, geschikt voor ouderen en levensloopbestendig. Het gaat om grote aantallen woningen.

De prestatieafspraken met woningcorporaties bevatten regels voor het aantal nieuw te bouwen levensloopbestendige woningen en het toegankelijk maken van de bestaande woningvoorraad. Daarnaast hebben de corporaties het Langer Thuis Akkoord ondertekend waarbij afspraken zijn gemaakt over bepaalde wijken, tijdsbestek en prijssegment. Daarbij ligt de aandacht vooral op ouderen. Mensen met een beperking kunnen uiteraard voor individuele aanpassingen een beroep doen op de WMO.

Verder werkt Stadsontwikkeling samen met organisaties als 010toegankelijk en de Brede Raad010 waarbij plannen worden getoetst op toegankelijkheid.

Horeca en MKB

Vanwege de coronacrisis is het nu even niet de tijd om extra eisen te stellen aan ondernemers in de horeca en detailhandel. Wel kunnen we nadenken over manieren waarop we toegankelijkheid in de toekomst aankaarten en hoe we dit kunnen meenemen in de herstelplannen die dit jaar worden gemaakt naar aanleiding van de coronacrisis.

Onder de 30% Rotterdammers met een beperking en/of chronische ziekte (en hun gezinnen, vrienden en mantelzorgers) bevinden zich veel potentiële klanten. Als één persoon binnen een gezelschap het restaurant niet in kan, betekent dat dat de hele groep elders zal gaan eten. Toegankelijkheid is daarom economisch interessant. Vanuit Rotterdam Onbeperkt wordt gewerkt aan een factsheet voor organisaties in de toerisme- en horecasector om ze te attenderen op wat zij op hun website kunnen vermelden over toegankelijkheid en hoe. Een toegankelijk toilet bijvoorbeeld heeft pas zin als de bezoeker weet dat het er is.

Horeca

Binnen de gemeente Rotterdam wordt gewerkt aan een nieuw integraal horecabeleid, waarbij ook wordt gestreefd naar één loket voor vragen van horecaondernemers. Toegankelijkheid wordt hierin expliciet meegenomen. Zodra het kan gaan we in overleg met de horecaondernemers bekijken waar de problemen met betrekking tot toegankelijkheid zich voordoen. Zo brengen we in beeld welke oplossingen nodig zijn en hoe de gemeente daarbij kan helpen. De resultaten zullen worden meegenomen in het nieuwe horecabeleid, met een duiding van welke acties nodig zijn.

In de Rotterdamse subsidieverordening is toegankelijkheid opgenomen als voorwaarde voor het verkrijgen van subsidie, maar toegankelijkheidsmaatregelen op zich zijn in Rotterdam niet subsidiabel. Voor een dergelijke subsidieregeling is binnen de huidige begroting geen ruimte. Mocht dit gewenst zijn, dan kan worden besloten in een volgende begroting een vast bedrag per jaar vrij te maken, zoals in steden als Den Haag, Utrecht en Amsterdam gebeurt.

MKB Toegankelijk

Ondernemers kunnen voor advies over toegankelijkheid terecht bij MKB Toegankelijk. MKB Toegankelijk is een programma van MKB-Nederland en VNO-NCW. Ze werken samen met het Ministerie van VWS, de VNG en de Alliantie VN-verdrag, met daarin Ieder(in), Ongehinderd, Per Saldo, LFB, Mind Landelijk Platform en de Coalitie voor Inclusie. Een groeiend aantal brancheorganisaties sluit zich ook aan bij het programma.

Op de website www.mkbtoegankelijk.nl staan informatie, advies en inspirerende ervaringsverhalen van ondernemers die hun bedrijven toegankelijk hebben gemaakt. Partijen worden met elkaar in contact gebracht, zodat ze kunnen profiteren van elkaars ervaringen. Ze ontwikkelen tools en checklists voor ondernemers. En ze laten zien dat toegankelijk ondernemen meerwaarde heeft.

Prijsvraag voor scholieren

De suggestie om een prijsvraag voor scholieren uit te schrijven ontraden wij. In de afgelopen jaren is een zogenaamde innovatieve hackathon opgezet. Deze hackathon heeft tot vernieuwende ideeën geleid welke echter lastig uitvoerbaar bleken. Het werken aan oplossingen heeft echter ook een informerende en onderwijskundige kant. Daar geven we graag invulling aan naast het concreet werken aan de verbeteringen.

Voorbeelden zijn scholieren (bijvoorbeeld van een MBO Horeca of Zorg) door de stad te laten rijden met een rolstoel, te laten rondlopen met een bril die slechthoortheid simuleert, of in een ouderdomspak en plekken te laten checken op toegankelijkheid. Zij zouden 'gouden pluimen' kunnen uitdelen aan ondernemers die het goed op orde hebben.

Het is nu gezien de corona geen goed moment om de horeca te belasten met een prijs of wedstrijd ten aanzien van toegankelijkheid. Mocht dit in de toekomst opportuun zijn, dan moet worden gekeken op welke manier dit kan worden georganiseerd en of het nodig is dit vanuit de gemeente te faciliteren.

App Ongehinderd

De gemeente Rotterdam streeft ernaar haar doelstellingen in te vullen en te bereiken door samenwerking met diverse partijen en niet door deel te nemen aan commerciële apps als Ongehinderd of Wheelmap voor informatie over toegankelijkheid van horecagelegenheden. Bovendien willen wij ondernemers niet verplichten om (hoge) kosten te maken voor een vermelding. Wij verwijzen ook naar hetgeen wij hebben opgemerkt onder het kopje Horeca.

Uiteraard staat het ondernemers vrij om zichzelf aan te melden bij een dergelijke app en hiervoor te betalen, maar informatie op hun eigen website is net zo effectief. Ook kan gebruik worden gemaakt van Google. Het publiek kan hier zelf reviews plaatsen.

Toegankelijke toiletten

Toegankelijke openbare toiletten

Het aanbod aan openbare toiletten in Rotterdam wordt steeds verder uitgebreid en nieuwe voorzieningen worden altijd toegankelijk uitgevoerd. Van de 19 bestaande openbare toiletten zijn er nu 12 zelfreinigend en rolstoeltoegankelijk (en daardoor ook heel geschikt voor ouders met kinderwagens en mensen met een assistentiehond). Deze zomer worden er nog eens drie openbare toiletten aangepast.

Daarnaast worden (toegankelijke) toiletten in gemeentelijke panden (zoals zwembaden, sporthallen en kantoorpanden) zoveel mogelijk opengesteld voor passanten. De Rotterdammers worden hierop geattendeerd met de landelijke, gratis app Hoge Nood.

Toegankelijke toiletten in de horeca

De horeca in het centrum wordt gestimuleerd om de bestaande (toegankelijke) toiletten beschikbaar te stellen voor passanten, via het project Propere plee. Via een app wordt aangegeven waar deze toiletten zich bevinden en welke daarvan rolstoeltoegankelijk zijn.

Verschoontafels voor volwassenen

Naar aanleiding van de door uw raad aangenomen motie Openbare verschoontafels voor beperkten (20bb009604) van NIDA zijn we voornemens om een verschoontafel met tillift op te nemen in het Programma van Eisen van twee openbare gebouwen die de komende jaren ge- of verbouwd gaan worden. Dit betreft de te verbouwen Centrale Bibliotheek en het nieuw te bouwen Strandhuis in Hoek van Holland.

Voor de korte termijn, nog dit jaar, zien wij mogelijkheden om twee bestaande rolstoeltoiletten te voorzien van een verschoontafel en tillift voor volwassenen. Hiervoor zijn we in onderhandeling met de uitbater van de toiletten in de Markthal en winkelcentrum Zuidplein.

De motie Openbare verschoontafels zal afzonderlijk ter afdoening worden aangeboden aan uw raad, zodra de uitkomsten van de onderhandelingen bekend zijn.

Financiële en juridische consequenties

De toezeggingen in deze brief worden gerealiseerd uit de bestaande budgetten. Er zijn geen juridische consequenties.

Tenslotte

We onderschrijven het belang van een toegankelijke stad waarin iedereen kan meedoen. Een stad waar iedereen zich welkom voelt, goed kan wonen, werken en recreëren. We zijn daarom blij met de goede suggesties die u in het Initiatiefvoorstel heeft gedaan en hebben naar aanleiding daarvan een aantal toezeggingen gedaan om de fysieke toegankelijkheid verder te verbeteren. Samengevat gaat het om de volgende zaken:

Op korte termijn werken wij aan:

- Een projectleider die de werkprocessen gaat verbeteren, tijdelijk de rol van ambassadeur vervult naar de eigen organisatie en de schakel gaat versterken tussen de gemeentelijke organisatie en organisaties van ervaringsdeskundigen;
- Het versterken van de concernbrede samenwerking omtrent toegankelijkheid;
- Diverse programma's waarin extra aandacht wordt gegeven aan toegankelijkheid van de buitenruimte;
- Het oplossen van een aantal knelpunten in de buitenruimte; hier is voor 2021 een bedrag van € 188.000 beschikbaar;
- Tijdelijke constructies die op de markt zijn en in de buitenruimte flexibel kunnen worden ingezet;
- Het actualiseren van de Rotterdamse Richtlijnen voor een toegankelijke buitenruimte;
- Het oplossen van de laatste knelpunten in het openbaar vervoer;
- Het inventariseren van het toegankelijkheidsniveau van de Huizen van de Wijk en het bepalen welke aanpassingen worden meegenomen in de Duurzame MJOP's;
- Onderzoek naar de sportbehoeften van mensen met een beperking en de knelpunten die worden ervaren;
- Het aanpassen van de tekst in de Vuistregels voor bouwen in Rotterdam;
- Een factsheet voor ondernemers in de horeca en toerisme-sector;
- Het realiseren van enkele verschoontafels met tillift voor volwassenen in openbare rolstoeltoiletten.

Structureel werken wij aan:

- Het expliciet opnemen van de Internationale Toegankelijkheidsstandaard in de Programma's van Eisen bij nieuwbouw van Rotterdams gemeentelijk vastgoed, en ook de bijbehorende vijfjaarlijkse keuringen te doen;
- Het certificeringsproces evalueren in de komende jaren, om te beoordelen of dit de beoogde meerwaarde heeft;
- Bij renovatie- en restauratieopgaven gebouwen zo toegankelijk mogelijk maken;
- Optimale toegankelijkheid van sportaccommodaties volgens de Beleidsregel 'Basiseisen toegankelijkheid gemeentelijke sportaccommodaties' en de ITS-certificering;
- Het stimuleren van verenigingen om via de "1/3 regeling" hun eigen accommodatie toegankelijker te maken;
- De toegankelijkheid van nieuwe schoolgebouwen conform het Handboek toegankelijkheid;
- Het verbeteren van de toegankelijkheid van parkeergarages;
- Het stimuleren van initiatiefnemers van bouwplannen om toegankelijkheid zoveel mogelijk mee te nemen in hun ontwerpen;
- Het verwijzen van initiatiefnemers naar ervaren adviseurs op het gebied van fysieke toegankelijkheid;
- Aanpasbaar, levensloopbestendig bouwen;
- In overleg met horeca-ondernemers bekijken welke toegankelijkheidsoplossingen nodig zijn en hoe de gemeente daarbij kan helpen;
- Het rolstoeltoegankelijk maken van bestaande openbare toiletten;
- het uitbreiden van het aantal openbare toiletten, waarbij de nieuwe allemaal rolstoeltoegankelijk worden uitgevoerd;

- Het stimuleren van de horeca om hun (toegankelijke) toiletten beschikbaar te stellen voor passanten.

We voelen ons bovendien vereerd door de nominatie van Rotterdam als een van de twaalf gemeenten die door is naar de halve finale in de verkiezing Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland.

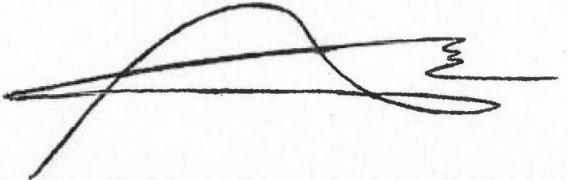
Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'V' followed by 'J.M.' and a vertical line.

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A handwritten signature in black ink, featuring a long, sweeping horizontal line with a small loop at the end, and a vertical line crossing it.

A. Aboutaleb

Verklaring van de termen:

1. Plusroutes: loop (en rol-) routes in de buitenruimte die op vele manieren zeer toegankelijk zijn. Hiervan is er inmiddels één gerealiseerd.
2. Houd de Lijn Vrij: een publiekscampagne om aandacht te vragen voor het probleem van parkeren van fietsen en brommers op geleidelijnen.
3. Rotterdam Loopt: een programma dat de wandelaar en rolstoeler meer aandacht geeft.
4. Samenspeelakkoord: afspraken over het realiseren van inclusieve, toegankelijke speelplaatsen